

INVAZIVNE BILJNE VRSTE U MOM KRAJU

Ciriković Neila VIII1
OŠ "Božidar Vuković Podgoričanin"

Šta su strane invazivne vrste?

Strana (alohtona, nenativna, nezavičajna, egzotična, unešena) vrsta je ona vrsta koja prirodno ne živi na određenom području, nego je u njega dospjela ili može dospjeti namjernim ili nenamjernim unošenjem od strane čovjeka. Ukoliko naseljavanje strane vrste negativno utiče na biološku raznovrsnost, zdravlje ljudi ili prouzrokuje ekonomsku štetu na području na koje je unešena, tada tu vrstu smatramo invazivnom.

Gdje se mogu naći strane invazivne biljke

Invazivne biljne vrste se najčešće nalaze na zapuštenim staništima, pored puteva, uz šine, na obalama rijeka, gradilištima i sl.

Ambrozija

Šta je Ambrozija?

- Ambrozija (*Ambrosia artemisiifolia* L.) je jednogodišnja zeljasta biljka koja naraste do 1,5 metar visine. Vodi porijeklo iz Sjeverne Amerike, a u Evropu je unesena u 19. vijeku. Zbog svoje izuzetno velike reprodukcije moći i dobre sposobnosti prilagođavanja u novim staništima, vrlo se brzo širi, posebno na poljoprivrednim površinama i zapuštenim oranicama, gdje i nanosi najveće štete. Ambrozija je i izrazito alergena biljna vrsta čije cvjetanje svake godine izaziva teške alergijske reakcije kod određenog dijela populacije.

Čičak

jednogodišnja biljka iz porodice glavočika. Nije tačno poznato odakle je došla ova biljka, a pretpostavlja se da je iz Južne ili Srednje Amerike. Listovi srcasto-trouglasti, s donje strane obično bjeličasti, po obodu grubo nazubljeni do režnjeviti, na drškama.

Glavice oko 5 mm dugačke, loptaste, sa zelenkastim cvetovima. Omotač ploda elipsoidan, zelen ili žućkastozelen, 14-18 mm dugačak, s dva kljuna, pokriven kukastim dlakama (bodljama).

Cveta od jula do oktobra.

Srijeće se na zapuštenim mjestima. Može se naći u usjevima.

Skaline, septembar 2021.

Konik, septembar 2021.

Pajasen ili kiselo drvo (*Ailanthus altissima*)

- jedna od najopasnijih invazivnih drvenastih biljaka na Balkanu. Potiče iz Kine, a u Evropu je unesen kao ukrasna biljka početkom 18. vijeka. Brzo raste, nema prirodnih neprijatelja, prilagođen je na sve vrste tla i kvalitet vazduha, a lučenjem otrova ailantona zaustavlja rast drugih biljaka u svom okruženju. Razmnožava se i vegetativno izdancima iz korijena i zato se brzo širi.

Parking u blizini brda
Gorica, septembar 2021.

Konik, septembar 2021.

Japanski dud

A large, dense tree with green leaves, showing leaf dimorphism. The tree is the central focus of the image, with its branches and leaves filling most of the frame. The leaves are a vibrant green color, and the tree appears to be in a natural, outdoor setting. The background is slightly blurred, showing a clear blue sky and some distant structures.

Prepoznatljiv po lisnom dimorfizmu.

Zemlja porijekla Istočna Azija

Unijeta radi dekorativnosti, postala je jako invazivna.

Divlji sirak

- višegodišnja biljka iz porodice trava Poaceae. Ima glatko stablo visine do 1 m koje se završava metlicom. Rizom je prilično debeo, oko 1 cm i ima prilično regenerativne sposobnosti. Klija tokom aprila i početkom maja, a cveta od juna do septembra. Mehanički se može suzbijati isključivo isušivanjem rizoma tokom leta i izmrzavanjem tokom zime, jer bilo koji vid sjeckanja rizoma je samo kontraproduktivan – na taj način samo se uvećava broj fertilnih izdanaka. Rasprostranjen je u okopavinama, voćnjacima, vinogradima, na pjeskovitim staništima itd.

Skaline, avgust 2021.

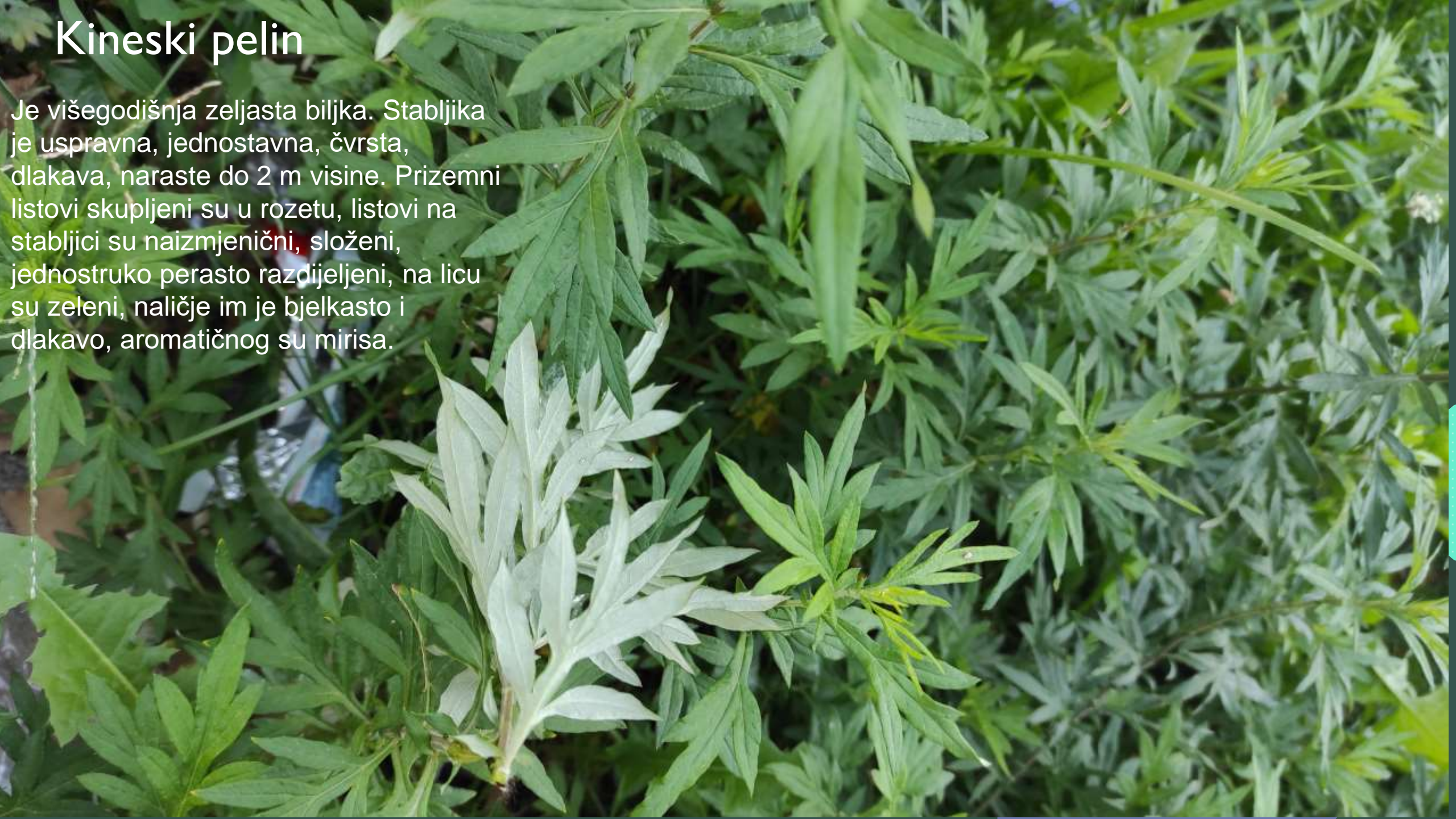
Konik, septembar 2021.

Invazivni sljez

Možemo ga naći uz puteve, obale rijeka, na nasipima, neobrađenim zemljištima... Ima lijepe i privlačne blijedo ljubičase cvjetove. Kod svih vrsta sljeza razvija se karakterističan okrugli plod.

Kineski pelin

Je višegodišnja zeljasta biljka. Stabljika je uspravna, jednostavna, čvrsta, dlakava, naraste do 2 m visine. Prizemni listovi skupljeni su u rozetu, listovi na stabljici su naizmjenični, složeni, jednostruko perasto razdijeljeni, na licu su zeleni, naličje im je bjelkasto i dlakavo, aromatičnog su mirisa.

Zašto su invazivne vrste nepoželjne?

- Potiskuju autohtone vrste na način što su im konkurenti za vodu, mineralne soli, svjetlost, a obzirom da nemaju prirodne neprijatelje već su u prednosti
- Mijenjaju prirodni sastav zemljišta što ne pogoduje autohtonim vrstama
- Bolje podnose zagađenost vazduha
- Brze se šire jer sadrže više sjemena ili se vegetativno razmnožavaju
- Smanjuju prinos poljoprivrednih usjeva
- Mnoge izazivaju alergijske reakcije ...

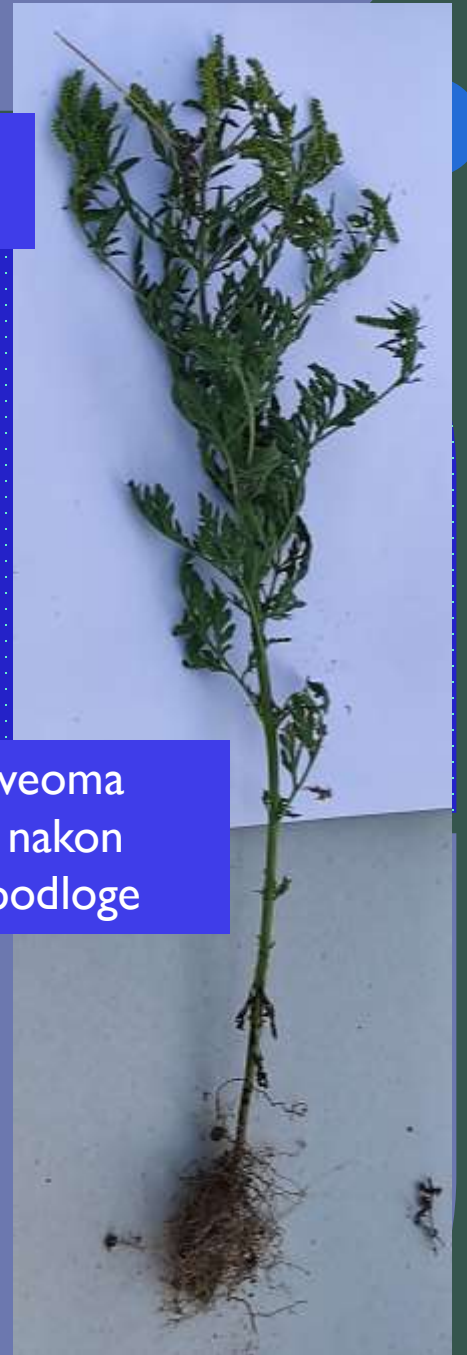

Kako ukloniti invazivne vrste?

- Mlađe biljke treba iščupati sa korijenom prije cvjetanja.
- Kositi podlogu u vrijeme kada ove biljke izniknu (samo kod vrsta koje se razmnožavaju preko sjemena, ne i kod onih koji se preko podzemnih izdanaka razmnožavaju)
- Biološkom borbom-prirodni neprijatelji (voditi računa da se ne unesu nove invazivne vrsta)
- Korišćenjem hemijskih sredstava za suzbijanje invazivnih vrsta uz strogo poštovanje uputstva za upotrebu.

Opasni alergen je u stvari nježna biljka

Ambrozija veoma brzo klone nakon vađenja iz podloge

Samim uklanjanjem
invazivnih vrsta spašavamo
naše prirodno stanište i
čuvamo autohtone vrste.

**ZATO UKLONIMO INVAZIVNE
BILJNE VRSTE IZ NAŠE
OKOLINE!**

Njegujemo autohtone vrste biljaka,
koristimo ih za pošumljavanje i
budimo strpljivi jer nije najvažnije
brzo rješenje (brzorastuće biljke)
već trajno rješenje